

Beskidzka Droga św. Jakuba

Część II: Myślenice – Wadowice

Przewodnik pielgrzyma

Beskidzka Droga św. Jakuba (BDŚJ)

Część II: Myślenice – Sułkowice – Lanckorona - Kalwaria
Zebrzydowska – Łękawica – Gorzeń – Wadowice

Przewodnik Pielgrzyma

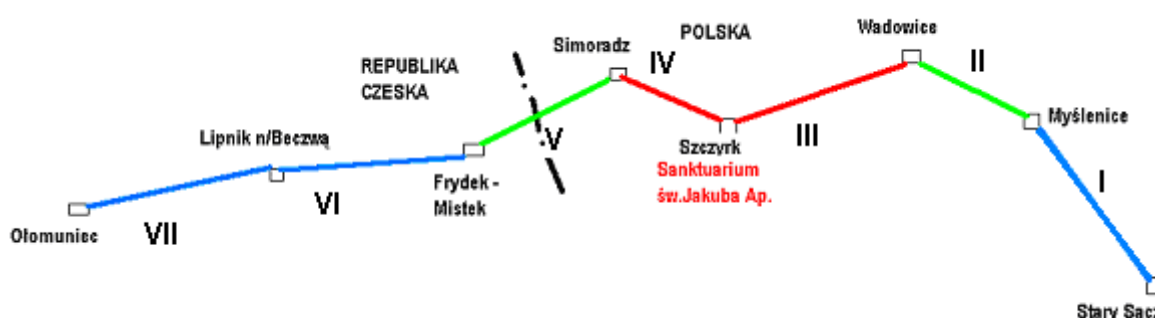
Tekst: Dagobert Drost
Stanisława Więzik

Współpraca autorska: ks.kan. Andrzej Loranc – proboszcz parafii w Szczyrku

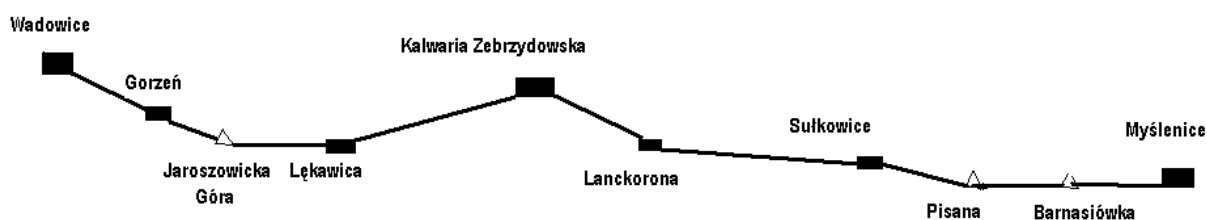
Patronat : Starosta Wadowicki

Współpraca: Miasto i Gmina Wadowice

Beskidzka Droga św. Jakuba Ap.St.

Odc. II Myślenice -Wadowice

Beskidzką Drogę św. Jakuba tworzy VII samodzielnych odcinków:

- I. Stary Sącz – Podegrodzie – Limanowa – Rozdziele – Radziechowice – Myślenice
- II. Myślenice- Sułkowice- Lanckorona- Kalwaria Zebrzydowska- Wadowice
- III. Wadowice- Rzyki- Groń JP II- Ślemień- Rychwałd- Żywiec- Szczyrk
- IV. Szczyrk – Górki Wlk.- Skoczów- Simoradz
- V. Simoradz – Cieszyn(granica państwa)- Horni Domaslavice – Frydek Mistek
- VI. Frydek Mistek –Novy Jicin – Hranice – Lipnik n/ Bečvou
- VII. Lipnik n/Bečvou – Lipany – Olomouc(Olomuniec)

Dotychczas oznakowano w terenie i napisano przewodnik dla III i IV odcinka BDŚJ. Niniejszy przewodnik II odcinka prowadzi nas po Beskidzie Małym i Beskidzie

Makowskim w znacznej mierze równoległe do szlaków spacerowych, turystycznych i rowerowych. W razie zniszczenia oznakowania drogi muszlą Jakubowi, jesteśmy dodatkowo ubezpieczeni znakami i drogowskazami szlaków turystycznych. Beskidzka Droga św. Jakuba generalnie oznaczona jest białą muszlą z czerwonym mieczokrzyżem na niebieskim tle a zmiany kierunku wyznaczają żółte strzałki. Jest znaczone jak każda inna droga jednokierunkowa – idziemy nią w kierunku Compostelo. W czasie pielgrzymowania oprócz muszli jakubowej spotkamy się z następującymi znakami:

- szlak spacerowy- kwadrat po przekątnej biały i danego koloru
- szlak turystyczny – na białym tle poziomy kolorowy pasek
- szlak narciarski – na pomarańczowym tle poziomy kolorowy pasek
- szlak kolarski- na białym tle rower z kolorową kreską u dołu.

Odcinek II BDŚJ wiedzie pielgrzymia zarówno starodawnymi dalekosiężnymi (Ziemia Święta, Rzym, Compostelo) jak i współczesnymi traktami pątnicznymi. Wreszcie droga tym odcinkiem prowadzi nas ulubionymi ścieżkami turystycznymi i pielgrzymkowymi Bł.Jana Pawła II, a niektóre fragmenty pokrywają się z Małopolskim Szlakiem Papieskim. Naszemu pielgrzymowaniu ścieżkami II odcinka w szczególny sposób towarzyszą nam 3 postaci: Matki Bożej, św. Jakuba Ap. St. oraz bł. Jana Pawła II.

Opis przebiegu trasy w terenie został drukowany kursywą, miejscowości na szlaku i lokalne ciekawostki drukiem prostym, natomiast krótkie biografie drukiem prostym z czerwonym początkiem. Odcinek II nie jest jeszcze w całości oznaczony w terenie, co nie oznacza, że nie można pielgrzymować od zaraz, korzystając z niniejszego przewodnika i znaków turystycznych. Odcinek ten, najwygodniej można podzielić na 2 fragmenty:

1. Myślenice – Kalwaria Zebrzydowska(nocleg w Domu Pielgrzyma) – **27,2 km**
2. Kalwaria Zebrzydowska – Wadowice – **22,8 km**

NOCLEGI:

Myślenice –

Dom Wycieczkowy PTTK "Na Zarabiu" 32-400 Myślenice ul. Zdrojowa 1
tel.12-2720735

Kalwaria Zebrzydowska –

Dom Pielgrzyma – Klasztor oo. Bernardynów ul. Bernardyńska 46, 34-140 Kalwaria Zebrzydowska , tel.33-876 55 39, email: dompielgrzyma@kalwaria.eu

.Wadowice –

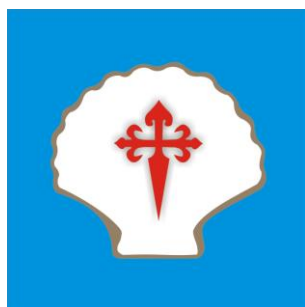
Dom Rekolekcyjny – Pielgrzymkowy „Na Górcie” ul. Karmelicka 24, 34-100 Wadowice
Tel.33-8732130, tel/fax 33-8732378, kom.600 926 987.

domrekolekcyjny@eranet.pl , gregorioi@op.pl

www.domrekolekcyjny.pl, www.karmelwadowice.pl, www.karmel.pl

Życzymy staropolskim **Szczęść Boże** na Beskidzkiej Drodze św. Jakuba

Beskidzka Droga św. Jakuba

Myślenice – Wadowice

Myślenice (0 km) miasto w południowej części woj. małopolskiego, położone na wys. 315 m n.p.m. nad rzeką Rabą, w odległości 30 km od Krakowa, o pow. 30,1 km², 18 tys. mieszkańców, otoczone wzniesieniami Dalinu, Chełmu i Ukleiny.

Gmina posiada urozmaiconą rzeźbę terenu, wzniesienia i głęboko wcięte doliny, z łagodnie opadającymi w kierunku Raby stokami Pogórza Wielickiego, z widokiem na Beskid Wyspowy, otoczone od południa pasmem Beskidu Makowskiego. Północna część gminy o łagodniejszej rzeźbie terenu leży w zlewni rzeki Skawinki.

Nazwa pochodzi od imienia Myślimir, przypuszczalnie założyciela osady, o której wzmianka w „Kodeksie Tynieckim” datowana jest na lata 1253-1258. Osada leżąca na szlaku handlowym z Krakowa na Węgry posiadała warownię (ruiny „Zamczyska”), a zapis z 1301 r., poświadczyl Marcin z Myślenic, rycerz. W zapisach z lat 1325-27 jest mowa o istniejącym wcześniej kościele.

W XIV w. następuje rozwój osady, która jako własność królewska wchodzi w skład Kasztelanii Krakowskiej. Lokacja miasta na prawie magdeburskim w nowym miejscu następuje w 1342r. Do Myślenic często przybywają królowie: Jadwiga, Władysław Jagiełło, król Danii Eryk VIII (1424r.) cesarz niemiecki Zygmunt Luksemburczyk z żoną Barbarą. Stopniowo następuje jego rozwój aż do chwilowego upadku po wojnie trzynastoletniej. W 1629 niszczy go pożar, a w 1655 Szwedzi. Trakt cesarski prowadzący z Wiednia do Lwowa wpływa korzystnie na rozwój Myślenic. W 1866 po utworzeniu autonomii galicyjskiej powstał powiat myślenicki (przetwał do 1975r.)

W czasie I wojny światowej Legiony Polskie pod dowództwem Józefa Piłsudskiego w bitwie limanowsko-łapanowskiej odrzuciły Rosjan za linię Dunajca (250 żołnierzy wcielonych było z Myślenic i okolic). W czasie II wojny opór zbrojny stawiany pod dowództwem płk. Stanisława Maczka, a w czasie okupacji oddziały partyzanckie.

W okresie międzywojennym Myślenice rozwinęły się jako miejscowość letniskowa.

Miasto posiada zabytki:

- Muzeum Regionalne „Dom Grecki” z XVIII w. (pełnił funkcję domu zajezdnego),
- Dwór Dolnowiejski z końca XVIII w. w stylu klasycystycznym, który był własnością księżnej Lubomirskiej. Wewnątrz posiada belkę z łacińskim napisem i datą 1787-1792,
- budynek Gimnazjum nr 1 z 1873 r. Okazały budynek zdobią liczne pilastry i sztukaterie, jedną z sal popiersia królów, z zewnątrz herb Myślenic
- późnobarokowy budynek z XVIII w. przy ul. M. Reja,
- kościół parafialny z kamienną wieżą z 1543 r.,
- młyn wodny z 1855 r.
- „Zamczysko” - ruiny wieży strażniczej z XII w.,
- kościół na Stradomiu z pierwszej połowy XV w., obok cmentarz z kilkoma nagrobkami klasycystycznymi,
- kapliczka „Na Studzience” (ocembrowane źródło), późnobarokowa, murowana, z końca XVII w.

Pielgrzymkę II odcinkiem Beskidzkiej Drogi św. Jakuba zaczynamy od kościoła p.w. Świętego Jakuba Apostoła St. w Myślenicach na Stradomiu.

Święty Jakub Apostoł Starszy - zwany czasem również Większym, był synem rybaka Zebedeusza i rodzonym bratem świętego Jana. Matką jego była Salome, należąca do grona osób posługujących Panu Jezusowi. Po apostołach: Andrzeju i Piotrze jako pierwsi ze swym

bratem Janem zostali powołani przez Chrystusa Pana do służby apostołskiej. Święty Jakub należał do uprzywilejowanych uczniów Chrystusa Pana, którzy byli świadkami wskrzeszenia córki Jaira, przemienienia na górze Tabor oraz modlitwy w Ogrójcu. Jakub i Jan znani z porywczego charakteru nazwani zostali przez Pana Jezusa „synami gromu”. Chcieli bowiem, aby piorun spadł na pewne miasto w Samarii, które nie chciało przyjąć Pana Jezusa z Jego uczniami. Jakub był wśród uczniów, którzy pytali Pana Jezusa na osobności, kiedy będzie koniec świata. Był on również świadkiem drugiego, także cudownego połowu ryb, kiedy Chrystus ustanowił Piotra głową i pasterzem swojej owczarni. Jakuba stracono w 44r. na rozkaz Heroda Agrypy I bez procesu- zapewne dlatego, aby nie przypominać ludowi procesu Chrystusa Pana i nie narazić się na jakieś nieprzewidziane reakcje. Dlatego także nie kamieniowano św. Jakuba, ale go ścięto w więzieniu. Biskup Euzebiusz, pierwszy historyk kościoła (IV w.) pisze, że św. Jakub ucałował swojego kata, czym go tak dalece wzruszył, że ten także wyznał Chrystusa i za to natychmiast poniósł śmierć. W średniowieczu powstała legenda, a Piotr Skarga w „Żywotach Świętych” przyjmuje jako fakt, że św. Jakub, zanim został biskupem Jerozolimy, udał się najpierw zaraz po Zesłaniu Ducha Świętego do Hiszpanii. Dlatego też w VII w. miano sprowadzić relikwie św. Jakuba z Jerozolimy do Hiszpanii. W roku 835 biskup miasta Irii, wiedziony przez cudowną gwiazdę, miał odnaleźć grób i relikwie św. Jakuba. Alfons II, król Asturii zbudował tu kościół, przy którym rychło powstało miasto. Tak więc grób św. Jakuba w Composteli odwiedzają miliony pielgrzymów, a sanktuarium należy do największych na świecie. W ikonografii św. Jakub przedstawiany jest jako starzec o silnej budowie ciała w długiej tunice i w płaszczu lub pielgrzym w miękkim kapeluszu z szerokim rondem. Jego atrybutami są: bukłak, kij pielgrzyma, księga, miecz, muszla, torba, turban turecki, zwój; wspomnienie świętego - 25 lipca. Jest patronem Hiszpanii, Portugalii, zakonów rycerskich, pielgrzymów, rybaków, aptekarzy, robotników i żebraków

Kościół p.w. Świętego Jakuba Apostoła St. na Stradomiu w Myślenicach.

W Myślenicach na Stradomiu, w miejscu gdzie obecnie stoi kościół p.w. św. Jakuba Apostoła St. w drugiej połowie XIII w. wzniesiono pierwszą drewnianą świątynię p.w. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny. W roku 1342 Myślenice stały się miastem, a kasztelan krakowski w tym samym roku wybudował nowy kościół murowany – nieco bliżej rynku niż obecnie stojący – który stał się kościołem parafialnym pod tym samym wezwaniem co kościół na Stradomiu. Około 1490 roku parafianie w miejscu pierwszej drewnianej świątyni wybudowali kamienny kościółek. Nosił to samo wezwanie, co pierwszy drewniany kościół parafialny Narodzenia Najświętszej Maryi Panny. W październiku 1655 roku, w czasie potopu szwedzkiego zostało spalone prawie całe miasto łącznie z kościołem parafialnym i kościółkiem na Stradomiu. Kilkanaście lat po tych tragicznych wydarzeniach kościółek został odbudowany. W latach 1800 -1810 zamieniono go na austriacki magazyn wojskowy. Świątynia została zdewastowana i pohańbiona, po czym władza zaborcza wystawiła mury na licytację. Nowy właściciel nie tylko, że nie zburzył kościółka, ale wraz z przyjaciółmi wyremontował. Odnowioną świątynię 25 lipca 1814 roku na nowo poświęcono i nadano nowego patrona – św. Jakuba Apostoła Starszego. W ciągu następnych lat następowała rozbudowa, a prace remontowe trwają do dnia dzisiejszego.

Z kościoła p.w. św. Jakuba na Stradomiu kierujemy się na północ ul. Niepodległości. Mijamy po kolei, pierwsze skrzyżowanie z ul. św. Jakuba, następnie z ulicą W. Jagiełły, podwójne rondo i wchodzimy w ul. Kościuszki (przedłużenie ul. Niepodległości), która zaprowadza nas

na Rynek .Z prawej strony mamy kapliczkę z XVIII w. z Figurą Świętych a z lewej kościół parafialny p.w. Narodzenia NMP, do którego można podejść albo pierwszą w lewo ul. Piotra Skargi, albo następną w lewo ul. Królowej Jadwigi.

Kościół parafialny p.w. Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Myślenicach

Pierwsza wzmianka o istnieniu parafii pochodzi z 1325r. (510 wiernych z Myślenic i kilku okolicznych wsi). W tym układzie parafia przetrwała ok. sześć wieków.

W połowie XIII w. na Stradomiu wzniesiono pierwszy drewniany kościół p.w. Narodzenia Najświętszej Marii Panny – w tym miejscu obecnie stoi kościółek św. Jakuba.

Niewiele wiadomo n.t. obrazu z głównego ołtarza; w książce wydanej w Krakowie w 1642r. opisany jest obraz MB z Dzieciątkiem „z grecka bardzo wdzięcznie i poważnie malowany”. Cudowny obraz zaginął wraz z wotami prawdopodobnie w czasie pożaru wywołanego przez Szwedów.

Po otrzymaniu przywileju lokacyjnego w 1342r. kasztelan krakowski wznosił bliżej rynku kościół murowany o tym samym tytule, który w 1457r. zburzyli zbuntowani żołnierze. Kościółek na Stradomiu stał się na krótko parafialnym.

Obecny kościół parafialny – jednonawowy, zbudowany został w 1465r. Obraz Niepokalanie Poczętej w głównym ołtarzu namalowany w 1814r. przez Jana Jerzyczka z Kalwarii Zebrzydowskiej. Najstarsza część kościoła: prezbiterium, nawa oraz przybudówki i więźba pochodzą z okresu gotyckiego, wnętrze barokowe, z wieżą dobudowaną w 1543r., z wczesnobarokową kaplicą Matki Bożej z 1642-1646r. zbudowaną z kamienia ciosanego, ufundowaną przez Stanisława Koniecpolskiego. W kaplicy mieści się obraz Matki Bożej Pani Myślenickiej o bardzo zadziwiającej historii. Uznany za cudowny, przyniósł Polsce szereg replik (m.in. obraz MB Kalwaryjskiej). Już w latach 30. XX w. książę kard. Adam Sapieha podjął starania o jego koronację. Uroczystego aktu koronacji dokonał 24 sierpnia 1969r. kard. Karol Wojtyła – była to 101. koronacja w Polsce.

Zakrystię dobudowano w latach 1666-1669, a w 1790 r. powałę zamieniono na sklepienie kolebkowe., później powstały jeszcze kruchty, a na przełomie wieków (1900-1901) wieży dobudowano górną część w stylu neogotyckim.

Z Rynku dalsza droga wiedzie ul. Sobieskiego, a za Muzeum Regionalnym skręcamy w lewo w ul. Dąbrowskiego i nią między niską zabudową do końca asfaltu, po czym przez pola łukiem w prawo podchodzimy w kierunku lasu. Po ok.20 min. licząc od Rynku wchodzimy w las mieszany. Dalej lasem stromo w górę kierując się lekko w lewo. Pierwsze wzniesienie omijamy i lekko skręcając w lewo wspinamy się na szczyt Dalinu (508 mnpm). Sam wierzchołek trawersujemy prawym(północnym) zboczem. Mijając skrzyżowanie z zawieszonym na drzewie krzyżem, po kilku minutach dochodzimy do polanki ze skrzyżowaniem pięciu dróg (z Myślenic 1,25h). W tym miejscu skręcamy w prawo i wychodzimy na pola, a następnie przekraczamy prostopadłą drogę z Jasienicy łagodnie podchodząc na szczyt Kaniowej Góry. Przed szczytem odchodzi w prawo droga do Diabelskiego Kamienia. Dalsza droga wiedzie nas w dół na przełęczkę z polanką, po czym łagodnie podchodzimy na Pisaną. Ze szczytu schodzimy , przecinamy skrzyżowanie dróg, a następnie stromo schodzimy w dół do pól i pierwszych zabudowań Sułkowic .Dalej idziemy polami, przekraczamy strumyk i przechodząc obok stadionu sportowego KS Gościbia łączymy się już na asfaltowej drodze z niebieskim szlakiem ze Skawiny. Betonowym mostem przekraczamy potok Gościbia i ul. Sportową już za podwójnymi znakami (żółtymi i niebieskimi) przekraczamy kładką następną rzeczkę dochodząc do Rynku. Po prawej stronie znajduje się konsekrowany w 1964 roku kościół parafialny p.w.Najświętszego Serca Pana Jezusa.

Sułkowice (12,9 km)- pierwsza wzmianka pochodzi z 1136r. Za panowania Bolesława Wstydliwego (ok.1245r.) został wybudowany pierwszy drewniany kościół p.w. Wszystkich Świętych, który spłonął w 1617r. Już w następnym roku został poświęcony nowo wybudowany z kamienia kościół. Kościół ten został rozebrany w 1969r. W 1627 roku wybudowano drugi kościół p.w. św. Zofii, który sprzedano na licytacji w 1801 r. klucznikowi Gajewskiemu z Zielonej. Na tym samym miejscu postawiono nowy, konsekrowany w 1826r kościół, istniejący do dziś. Pod koniec XIX wieku istniejący kościół parafialny nie wystarczał, ale dopiero w 1936 przystąpiono do budowy większego. W czasie II wojny światowej przerwano roboty. Wznowione je dopiero w 1949 i dokończono w 1964. W tym samym roku został konsekrowany jako kościół parafialny p.w. Najświętszego Serca Jezusowego. Oprócz wymienionych wyżej kościołów na uwagę zasługuje kaplica Podwyższenia Krzyża Św. Sułkowice słyną przede wszystkim z kowalstwa. W drugiej połowie XIX wieku w miejscowości działało ok. 1000 kowali. Pod koniec XVIII w. miały tutaj miejsce ważne wydarzenia, W 1771. koło Harbutowic doszło do bitwy konfederatów barskich z wojskami rosyjskimi. Pod koniec XIX w. Sułkowice i okoliczne wsie trafiły do arcyksiążąt Rainera i Leopolda Habsburgów. W 1969r.Sułkowice otrzymały prawa miejskie i są siedzibą gminy miejsko-wiejskiej należącej do powiatu myślenickiego.

Podążając dalej na wprost za znakami tur. żółtymi (niebieskie znaki skreślają główną drogą w lewo)podchodzimy ul. Tysiąclecia w górę. Mijamy po prawej cmentarz i przez dwa pagórki dochodzimy do Jastrzębiej.

Jastrzębia (20,9 km) – wieś obecnie należąca do gminy i parafii w Lanckoronie na Pogórzu Wielickim. Wzmiankowana jako przedmieście Lanckorony w 1402r., a w XVI w już jako samodzielna wieś należała do starostwa lanckorońskiego. Po 1777r. stanowi własność Franciszki Kurlandzkiej, Carignanów i Montleartów, od 1891 r. Habsburgów z Żywca, po 1918 r. senatora Zygmunta Lewakowskiego z Zakazowa i jego syna Jakuba.

W centrum wsi wznosi się charakterystyczna kopuła góry Kopań (424 m). Na terenie wsi znajduje się zabytkowy XIX w. zespół dworski.

Lanckorona (22,9 km) wieś, (do 1933r. miasto) w woj. małopolskim, na wys. 550m n.p.m., o pow. 11,8 km², przy drodze krajowej nr 52 łączącej Kraków z przejściem granicznym w Cieszynie, w odległości 5 km od najbliższej stacji kolejowej w Kalwarii Zebrzydowskiej.

Położona w regionie Pogórza Wielickiego na południowo-wschodnim, pochyłym tarasie Góry Lanckorońskiej, osłonięta od zimnych wiatrów północnych i zachodnich przez górę Chełm posiada łagodny mikroklimat, niepowtarzalne krajobrazy, ciszę i spokój, czyste powietrze bez mgieł, dobre gleby, leśne kompleksy. Grupa drzew wokół ruin zamku na szczycie góry stanowi pomnik przyrody. Z przepięknymi widokami na Babią Górę, Kopiec Kościuszki, Lanckorona stanowi doskonałą bazę wypadową w Beskid Makowski, Wadowice, pobliską Kalwarię Zebrzydowską.

Pierwotnie osada (XII-XIII w.). Wg Jana Długosza, ze względu na bliskość czeskiej granicy Kazimierz Wielki postawił zamek obronny na Lanckorońskiej Górze, doceniany także przez króla Władysława Jagiełłę. Miasto lokowane w XIV w. na prawie magdeburskim posiadało liczne przywileje, następuje jego znaczny rozwój, a jako królewszczyzna przechodziła kolejno w ręce sławnych rodów, m. innymi: Lanckorońskich, Zebrzydowskich, Czartoryskich, Myszkowskich, Wielopolskich. Spalona przez Szwedów, zniszczona przez Konfederatów Barskich (zwycięską bitwę stoczył Kazimierz Pułaski), nigdy nie odzyskała swojej świetności. W 1868 r. wielki pożar zniszczył upadające już miasto.

Odbudowane w następnych latach według starego planu, powstało miasto o unikalnej architekturze, zwartej małomiasteczkowej zabudowie z niepowtarzalnym rynkiem, z którego odchodzą malownicze uliczki z tarasowo usytuowanymi drewnianymi, otynkowanymi, parterowymi budynkami z dwuspadowymi dachami tworzącymi rodzaj podcieni, kryte gontem. Unikalny rynek o wymiarach z czasów lokalizacji w XIV w. (90x110 m), usytuowany zaledwie 50m poniżej wierzchołka góry i ruin zamku, opadający tarasami jest najbardziej stromym (9,5%) w Polsce; można na nim spokojnie zjeżdżać na nartach.

Zwiedzanie ułatwia sieć wytyczonych alejek i ścieżek spacerowych o łącznej długości 10 km.

Zabytki:

Rynek Lanckoroński, Izba Muzealna, domy przeważnie z XIX w., kościół parafialny p.w. św. Jana Chrzyciela z XIX w., dwie kaplice – Cmentarna i Murowana p.w. św. Krzyża oraz Krzyż Konfederatów na Dziale Palenickim upamiętniające konfederatów barskich, kapliczka św. Anny. Na budynku dawnego magistratu pod nr 113 wisi nowy Herb Lanckorony, nadany miastu wraz z potwierdzeniem przywilejów przez cesarza Franciszka II.

Północna część Góry Lanckorońskiej wraz z ruinami zamku na jej szczycie jako element kulturalno-obrazowy Kalwarii Zebrzydowskiej został wpisany na listę światowego dziedzictwa kultury UNESCO.

Na rogatkach już Lanckorony mijamy murowaną kapliczkę konfederatów barskich z 1910r. Po kilku minutach dochodzimy do skrzyżowania z szosą do Izdebnika, na którym z prawej strony stoi krzyż. Dalsza droga wiedzie na wprost pod górę za znakami tur. żółtymi do kolejnego rozwidlenia przed XIX wiecznym neogotyckim kościółkiem cmentarnym p.w. św. Krzyża i w prawo skos pod górę za znakami tur. żółtymi ul. Świętokrzyską. Na kolejnym skrzyżowaniu w prawo tył wiedzie droga do Bród, w prawo skos ulicą Czarneckiego wiodą żółte znaki turystyczne, a my podążamy dalej na wprost za czarnymi znakami tur. ul. Świętokrzyską do Rynku. Przechodząc przez najbardziej stromy rynek na całej Beskidzkiej Drodze św. Jakuba, na przeciwnym końcu skręcamy w prawo w ul. św. Jana i nią za znakami żółtymi i niebieskimi do widocznego już kościoła parafialnego.

Kościół parafialny p.w. Narodzenia św. Jana Chrzyciela – ufundowany i wyposażony w 1336 r. przez Kazimierza Wielkiego zostaje wybudowany u podnóża Góry Lanckorońskiej. W połowie XVI w. następuje przebudowa, a konsekracja ma miejsce w 1649r. W czasie potopu szwedzkiego świątynia ulega zniszczeniu. Kolejne zniszczenia mają miejsce w wyniku podpalenia przez Moskali podczas konfederacji barskiej. Po kolejnej przebudowie w roku 1894 następuje ponowne poświęcenie świątyni. Przez następne lata do czasów współczesnych świątynia jest stopniowo rozbudowywana i doposażana. Obecne wyposażenie kościoła pochodzi z różnych epok: późnego renesansu (ołtarz główny), baroku (chrzcielnica, obraz Chrystus Chrystusa), rokoka (ołtarz boczny).

Święty Jan Chrzyciel - syn Zachariasza, kapłana w świątyni w Jerozolimie i Elżbiety, krewnej NMP uważany jest za ostatniego proroka Starego Testamentu. Publicznie głosił nadejście Jezusa Chrystusa jako Mesjasza. Urodził się sześć miesięcy wcześniej niż Jezus i w wieku 30 lat rozpoczął swoją posługę nad rzeką Jordan. Ludzie przychodzili z każdego zakątka, szczególnie z Judei i Jerozolimy by go słuchać i zostać ochrzczonymi; przygotowywał ich w ten sposób na przyjście Jezusa, którego także ochrzcił, mówiąc o Nim „ Ja was chrzcilem wodą, ale On będzie was chrzczył Duchem Świętym”.

Publicznie upominał króla Heroda za wzięcie Herodiady, żony swojego brata Filipa, i za to został uwięziony. Po upływie roku na wydanej uczcie Herod zachwycony tańcem swojej pasierbicy Salome obiecał, że spełni każde jej życzenie. Salome zapytała matkę Herodiadę o co ma prosić, a ta żywiąca urazę do Jana Chrzyciela zażądała jego głowy. Prośba

wstrząsnęła tyranem, ale wydał rozkaz i żołnierz przyniósł głowę Jana na talerzu, a Salome podała ją matce. W ten sposób Jan Chrzciciel stracił życie rok przed męczeństwem Jezusa. Uczniowie złożyli jego ciało do grobu, miejscem pochówku pierwszego świętego określone przez tradycję to Samaria. Data śmierci wyznaczona w kalendarzu liturgicznym na 29 sierpnia nie jest udokumentowana. Jego relikwie znajdują się w kościele pod wezwaniem św. Sylwestra w Rzymie i w Amiens we Francji.

Przed kościołem skręcamy w prawo i po ok.20 m opuszczamy znaki turystyczne i kierujemy się w prawo w ul. Zamkową, po czym na skrzyżowaniu odbijamy w lewo. Na kolejnym skrzyżowaniu łączymy się z żółtym szlakiem turystycznym, ale uwaga – idziemy w lewo skos w górę. Mijając stare drewniane wille lanckorońskie, przy willi Zamek opuszczamy żółty szlak i łącząc się z niebieskim szlakiem idziemy w dół Aleją Zakochanych(białe kółko z zieloną poziomą kreską).Na kolejnym rozwidleniu za znakami niebieskimi i żółto niebieskim prostokątem w prawo w dół (szlak lokalny- białe kółko z zielonym kółkiem odchodzi w lewo). Po dojściu do asfaltu skręcamy w lewo w dół łącząc się z czarnym szlakiem tur. i zielonym kolarskim. Po około 50 m niebieski szlak odchodzi w prawo, a nasza droga prowadzi dalej w dół ulicą Legionistów za czarnymi znakami. Po prawej mijamy Katolicki Ośrodek Ewangelizacji En Christo a po krótkiej chwili po lewej kaplicę Wniebowstąpienia Pana Jezusa. Następnie po dłuższej już chwili dochodzimy do kaplicy Pojmania Pana Jezusa należącej do drózek P.J. Dróżki P.J. odchodzą w lewo, a my dalej asfaltem schodzimy do głównej drogi i nią w prawo. Znajdujemy się koło grobku Matki Bożej, gdzie co roku, podczas sierpniowych uroczystości kończy się procesja Pogrzebu i Tryumfu Matki Bożej. Po ok.300 m, po drodze mijając kaplicę Pożegnania dochodzimy do mostu na Cedronie. W lewo przez most i dalej prosto w górę drózkami N.M.P., ostrożnie przechodzimy przez tory kolejowe, by dotrzeć do Sanktuarium Maryjnego i Klasztoru Bernardynów.

Kalwaria Zebrzydowska (335-400m n.p.m. pow. 5,50 km², około 4 500 mieszkańców) miasto w południowej Polsce w woj. małopolskim (w latach 1975-1998 należało do woj. bielskiego), położone w kotlinie rzeki Skawinka, u stóp góry Żar i Lanckorońskiej Góry, pomiędzy masywami Beskidu Makowskiego i Pogórza Wielickiego, o rolniczym terenie z dużymi kompleksami leśnymi.

Założone w XVII w. przez wojewodę krakowskiego Mikołaja Zebrzydowskiego, po jego śmierci przeszło w ręce Czartoryskich, lokowane na prawie magdeburskim. Przebudowane po pożarze w 1715r. otrzymuje nową lokalizację. Do miasta przybywają rzemieślnicy, powstaje szkoła stolarska, funkcjonuje stacja solna (Bochnia). Dziś odbywają się tu coroczne targi meblowe, a w dwu pawilonach Cech Rzemiosł Różnych posiada stałą ekspozycję.

Oprócz Sanktuarium Kalwaryjskiego wpisanego w 1999r. na listę UNESCO, miasto i gmina posiada wiele zabytków: zabudowa miejska – kamieniczki z kramami odpustowymi, kościoły, kaplice, pustelnie, cmentarz parafialny i wojenny, zespoły dworsko-pałacowe, willę Wojciecha Weissa.

Miasto przecina droga krajowa nr 52 (część połączenia z granicy państwa w Cieszynie do Krakowa) oraz linia kolejowa z Krakowa do Zakopanego i Bielska-Białej.

Bugaj Klasztorny (Bugaj Kalwaryjski). Wieś Bugaj w gminie Kalwaria Zebrzydowska dzieli się na dwie części: **Bugaj Zakrzowski** i **Bugaj Kalwaryjski** przylegający do Sanktuarium pasyjno- maryjnego i drózek kalwaryjskich. Na przełomie XVIII i XIX w. zaczęło się osiedlanie ludności na gruntach położonych przy Drózkach (pracownicy klasztoru, członkowie kapeli i straży klasztornej itp.) dając początek Bugajowi Klasztornemu, nazwanego później Bugajem Kalwaryjskim. Integralnymi częściami Bugaja

wg TERYT są: Jamnik, Podlas, Przy Klasztorze. Wieś leży w Beskidzie Małym na wysokości 300-420 m n.p.m., pomiędzy górą Żar(527 m n.p.m.) a Strońską Górą (508 m n.p.m.).

Sanktuarium Pasyjno-Maryjne w Kalwarii Zebrzydowskiej (27,2 km)

Z fundacji Mikołaja Zebrzydowskiego na początku XVII wieku w Kalwarii powstało Sanktuarium Pasyjno-Maryjne (dokument fundacyjny przekazujący sanktuarium bernardynom podpisał na zamku krakowskim 1 grudnia 1602 roku), które jest dziś najczęściej odwiedzanym miejscem pielgrzymkowym w Polsce. Cały zespół założeń krajobrazowo-architektonicznych oraz park pielgrzymkowy, zbudowany na wzór Drogi Krzyżowej Pana Jezusa w Jerozolimie, zostały wpisane 1grudnia 1999r. na listę światowego dziedzictwa UNESCO jako jedyna Kalwaria na świecie.

Sanktuarium składa się z **barokowej bazyliki, klasztoru oo. Bernardynów**, wybudowanych w latach 1604-1609 (według projektu włoskiego architekta Jana Marii Bernardoniego i flamandzkiego architekta i złotnika Pawła Baudartha), konsekrowany 4 października 1609 r. oraz zespołu kościołów i kaplic w stylu barokowym i manierystycznym wkomponowanych w malowniczy krajobraz beskidzki, tzw. **drózek kalwaryjskich**, zbudowanych według modelu Drogi Krzyżowej Pana Jezusa w Jerozolimie.

Główny kościół poświęcony jest Matce Bożej Anielskiej, a jej figura wykonana w Loreto umieszczona jest w głównym ołtarzu. **W dobudowanej kaplicy, która należy do najpiękniejszych kalwaryjskich obiektów architektonicznych umieszczono obraz Matki Bożej Cudownej (1667 r.) uznany przez władze kościelne za łaskami słynący, koronowany** w 1887r. Historia kultu tego obrazu rozpoczęła się w chwili, gdy w domu właściciela Stanisława z Brzezia Paszkowskiego zapłakała krwawymi łzami.

Wnuk Mikołaja Zebrzydowskiego Michał Zebrzydowski dokonał w latach 1654-1655 rozbudowy kompleksu klasztornego. Na przełomie XVII i XVIII w. ostatnia fundatorka Magdalena Czartoryska podjęła się powiększenia kościoła o długą i szeroką nawę, dobudowano jeszcze fasadę i dwie wieże przy elewacji frontowej oraz kaplice św. Antoniego i Niepokalanego poczęcia NMP.

Oprócz odpustów największą frekwencją cieszą się: Wielki Tydzień z Misterium Pasyjnym oraz Wniebowzięcie NMP z procesjami Pogrzebu i Triumfu.

Specyfiką kalwaryjską jest praktykowanie nabożeństwa „Drózek Pana Jezusa” (28 stacji w 24 obiektach), „Drózek Matki Bożej” (24 stacje w 11 oddzielnych obiektach i w 10 obiektach wspólnych z Drózkami Pana Jezusa) i za zmarłych, odprawianych przez ludzi świeckich i pod kierunkiem świeckiego przewodnika - już od połowy XVII wieku.

Z Sanktuarium Kalwaryjskim był mocno związany Błogosławiony Papież Jan Paweł II, który przybywał tu wielokrotnie: pielgrzymował jako mały chłopiec wraz ze swym ojcem z pobliskich Wadowic, z Krakowa gdy zasiadał na stolicy św. Stanisława, prywatnie dla odprawienia Drózek, jako Papież w czasie swojej I Pielgrzymki do kraju 7 czerwca oraz 19 sierpnia 2002r. z okazji czterechsetlecia sanktuarium zostawiając jako jubileuszowe wotum papieskie złoty krzyż.

Papież Benedykt XVI odwiedził Kalwaryjskie Sanktuarium w maju 2006 r., gdzie jako wotum złożył Papieski Różaniec.

„To, co tutaj stale pociąga na nowo, to właśnie owa tajemnica zjednoczenia Matki z Synem i Syna z Matką. Tajemnica ta jest opowiedziana plastycznie i szczerze przez wszystkie kaplice i kościółki, które rozłożyły się wokół centralnej bazyliki”.

(Jan Paweł II w Kalwarii Zebrzydowskiej - 7 czerwca 1979 roku)

Z klasztoru dalsza droga wiedzie zielonym szlakiem turystycznym, początkowo wspólnie z „drózkami NMP” stromo w górę, po czym na wierzchołku pierwszej góry, przy krzyżu opuszczamy „drózki” i odbijamy lekko w prawo za zielonymi turystycznymi znakami podchodząc w górę. Po ok.100m na rozwidleniu kierujemy się za znakami zielonymi w prawo skos pod górę. Pustelnię Pięciu Braci Polaków i kaplicę św.Marii Magdaleny mijamy lewą stroną i dalej podchodzimy łagodnym zalesionym grzbietem. Przed wzniesieniem, na rozwidleniu za znakami zielonymi schodzimy w lewo skos w dół. Po pewnym czasie dochodzimy do znaków niebieskich i czarnych. W prawo niebieskie i czarne znaki w parę minut zaprowadzą nas do ruin zamku książąt oświęcimskich z XIVw. ,natomiast droga Jakubowa wiedzie za zielonymi, czarnymi i niebieskimi znakami w lewo .Dochodząc do kolejnego rozwidlenia za znakami turystycznymi idziemy w lewo. Po krótkiej chwili niebieski szlak odbija w prawo, a my dalej schodzimy za znakami czarnymi i zielonymi. Przy pierwszych zabudowaniach Bugaja Stryzowskiego dochodzimy do szosy i nią za znakami czarnymi podążamy w prawo. Natomiast zielony szlak do Makowa Podhalańskiego odbija w lewo. Po ok.1 km szosę naszą z czarnym szlakiem przecina niebieski szlak a po ok. 750 m kończy się asfalt i drogę przecina górą płynący potok. W tym miejscu skręcamy w lewo, kładką pokonujemy wodę i podchodząc w górę gruntową drogą dochodzimy do rozwidlenia, od którego w prawo zaczyna się asfalt .My natomiast dalej idziemy na wprost w górę przez las. Wychodząc z lasu kierujemy się słabo zauważalną drogą w prawo i po ok.7 min. dochodzimy do drogi asfaltowej. Asfaltem za znakami czarnymi idziemy w lewo w kierunku Stryzowa , a po dojściu do wielokierunkowego skrzyżowania ostro skręcamy w prawo i wąskim asfaltem wolno schodzimy w dół .Przy kapliczce zakręt w lewo skos i dalej za czarnymi znakami ciągle wąskim asfaltem, miejscami serpentyną dochodzimy do drogi z pierwszeństwem przejazdu. Tu skręcamy w prawo i schodzimy w dół do Łękawicy.

Łękawica k/Wadowic (37,3 km)- wieś położona w gminie Stryzów, w powiecie wadowickim, w paśmie Beskidu Makowskiego (wg niektórych geografów razem z Jaroszewicką Górą w Beskidzie Małym). Pierwszą wzmiankę o miejscowości znajdziemy pod datą 1470r. Zawsze była wsią szlachecką - XVI i XVII w. własność Przerębskich, w XIX w. Wężyków a z końcem XIX w. już tylko nieduży folwark Henryka Gärtnera. Z zabytków na uwagę zasługuje murowany kościół parafialny pw.św. Józefa Robotnika, wybudowany w 1906 r. w stylu eklektycznym (połączenie starych i nowych stylów) i konsekrowany w1908r.

Minąwszy szkołę w Łękawicy na skrzyżowaniu kierujemy się w lewo .Przy cmentarzu na rozwidleniu podchodzimy w prawo skos ,a na kolejnym kierujemy się w lewo. Mijamy po lewej stronie krzyż i 10 m przed końcem asfaltu (zakaz wjazdu do lasu) skręcamy w lewo na gruntową drogę. Po ok. 2 min. skręcamy w prawo i cały czas za czarnymi znakami między zabudowaniami podchodzimy w górę do kolejnego rozwidlenia. Na nim w prawo skos wzdłuż linii energetycznej. Minąwszy domki letniskowe, na rozwidleniu kierujemy się ostro w prawo pod górę i na dobre wchodzimy w las. Po ok.2 min. dochodzimy do rozwidlenia i dalej idziemy szerszą drogą w lewo skos. Po następnych 2 min. przy kapliczce skręcamy w prawo w górę. Idąc cały czas na wprost po ok.12 min., na piątym rozwidleniu licząc od kapliczki, skręcamy w lewo. Po około 3 min. z prawej dochodzi żółty szlak z Barwałdu i od tego momentu do Jaroszewickiej Góry idziemy dwoma połączonymi szlakami – czarnym i żółtym.

Idąc szerokim zalesionym grzbietem po ok.15 min. docieramy na szczyt Jaroszewskiej Góry (544mnpm). Dalsza nasza droga prowadzi żółtym szlakiem w prawo skos w dół do Gorzenia Górnego (1 h), natomiast czarny szlak opuszcza nas i odbija w lewo do Czwartaku (1 h). Po ok. 2 min. na rozwidleniu skręcamy w lewo i mijamy po prawej kapliczkę MB Częstochowskiej. Na kolejnym skrzyżowaniu po ok. 7 min. skręcamy w prawo, po czym schodząc ostro w dół dochodzimy do szerszej drogi i nią w lewo łagodnie w dół. Na kolejnym rozwidleniu wybieramy prawo skos w dół. Wychodząc z lasu, z lewej strony mamy rzekę Skawę, a z prawej pierwsze zabudowania Zbywaczówki. W tym miejscu zaczyna się asfalt. Dochodząc do skrzyżowania skręcamy w lewo, po czym mostem przekraczamy Skawę, a następnie skręcamy w prawo. Po dojściu do głównej szosy skręcamy w lewo a przy najbliższej kapliczce na prawo w kierunku Gorzenia. Po ok.200 m z lewej strony ukaże się Dworek Zegadłowicza.

Gorzeń (45,4 km) – wieś w gminie Wadowice, składająca się z dwóch sołectw: Gorzeń Górny i Gorzeń Dolny. Znajduje się we wschodniej części Beskidu Małego na stokach Iłowca i Goryczkowca, na lewym brzegu rzeki Skawy. W obrębie wsi na wzgórzu Grapa znajdują się pozostałości grodziska, pochodzącego prawdopodobnie z okresu kultury łużyckiej. Gorzeń to rodzinna miejscowość poety, pisarza i mecenasa kultury Emila Zegadłowicza oraz rzeźbiarza ludowego Jędrzeja Wowro. We wsi znajduje się XVII w. dworek mieszczący muzeum Zegadłowicza, który zakupił w 1883 r. Tytus Zegadłowicz, ojciec Emila.

Emil Zegadłowicz – polski poeta, prozaik, znawca sztuki i tłumacz - urodził się w 1888 r. w Białej Krakowskiej. Dzieciństwo spędził w Gorzeniu Górnym, do gimnazjum uczęszczał w Wadowicach, natomiast polonistykę, germanistykę i historię sztuki studiował na UJ, a następnie w Wiedniu i w Dreźnie. W latach trzydziestych ub. stulecia pracował w Ministerstwie Kultury i Sztuki, w Poznaniu jako kierownik literacki Teatru Polskiego i redaktor czasopism. W roku 1915 poślubił Marię Kurowską. Zmarł w Sosnowcu w 1941r. Karierę pisarską zadebiutował w 1908 r. poezją *Droga Życia*. W 1921 założył w Gorzeniu Górnym grupę poetycką „Czartak” i zaczął wydawać czasopismo o tym samym tytule. Pisał poezję (około 33 tytuły), prozę (6 tytułów – najbardziej znana bo wzbudzająca kontrowersje to powieść „Zmory” ze zbioru „Żywot Mikołaja Srebrempisanego”), dramaty sceniczne (10 tytułów) oraz publicystykę. Niektóre doczekały się adaptacji filmowych : dramat „Domek z Kart” film w reżyserii Erwina Axera z 1953r. oraz powieść „Zmory” w reżyserii Wojciecha Marczewskiego z 1978r. Z powodu swojej twórczości, uważanej przed II wojną światową przez wielu za skandalizującą, popadł w konflikt z Kościołem rzymskokatolickim i w 1936r. za powieść „Zmory” zostaje mu odebrane honorowe obywatelstwo Wadowic

Mijając dworek na skrzyżowaniu w lewo odchodzą żółte i czarne znaki, a nasza Droga św. Jakuba biegnie w prawo za znakami czarnymi. Po ok.20 m skręcamy w prawo i początkowo wjazdem na posesję, po czym wzdłuż ogrodzenia, rowu i lasu. Przed kładką skręcamy w lewo i mini kładką przez rów podchodzimy ukosem w górę. Słabo wydeptaną ścieżką dochodzimy do rozwidlenia i dalej w lewo do kolejnego rozwidlenia na górze. Również na tym rozwidleniu kierujemy się w lewo, po czym wychodząc z lasu, jego brzegiem dochodzimy do z dala widocznej kaplicy loretańskiej na „Dzwonku”. Obok znajduje się grotta z kamieni ze starą figurą Matki Bożej. Z kaplicy dalej za czarnymi znakami turystycznymi 50 m do asfaltowej ul. Leśnej i nią w prawo ok. 200 m. W tym miejscu czarny szlak odbija w lewo, a my dalej podążamy na wprost, by po 400 m na skrzyżowaniu skręcić w prawo w ul .Szkolną. Po 40 m dochodzimy do głównej drogi nr 28 relacji Wadowice – Sucha Beskidzka.

Na skrzyżowaniu skręcamy w lewo i po ok.500 m ulicą Zegadłowicza dochodzimy do kościoła p.w. św. Piotra Apostoła - Sanktuarium Matki Bożej Fatimskiej.

Sanktuarium Matki Bożej Fatimskiej w Wadowicach

W czasie wizyty Ojca Świętego Jana Pawła II w dniu 7.06.1979r. postanowiono wznieść kościół – wotum za dar wyniesienia Metropolity Krakowskiego ks. Kardynała Karola Wojtyły na Stolicę Piotrową. Po zamachu na placu św. Piotra 13.05.1981r. intencję wotywną rozszerzono o wdzięczność za ocalenie. Poświęcony przez Ojca Świętego kamień z Bazyliki św. Piotra wmurowano na 10-lecie pontyfikatu JP II. Świątynię konsekrował Papież 14.08.1991r. podczas drugiej wizyty w Wadowicach.

Figura Matki Bożej Fatimskiej to dar bpa Leirii z Fatimy i kardynała Marii Andrzeja Deskura w 10. rocznicę cudownego ocalenia Papieża.

Budowany zespół sakralny św. Piotra Apostoła symbolizuje drogę Jana Pawła II.

Kościół wzniesiono w stylu postmodernistycznym i symbolicznym. Fasadę wieńczy łuk przypominający kopułę Bazyliki św. Piotra w Rzymie. Trójnawowe wnętrze zbudowano na planie krzyża łacińskiego. Ołtarz z czerwonego marmuru karraryjskiego ma kształt rzutu poziomego rzymskiej Bazyliki, ze złożonym półkolistym tabernakulum. Sześciometrową ścianę ołtarza wieńczy kopia XVI. wiecznego fresku z Kaplicy Sykstyńskiej. Na posadzce zarys kolumny z Placu św. Piotra. Od ołtarza spływają dwa pasma czerwonego marmuru, symbolizujące stróżki krwi. Miejsce zamachu oznaczono tablicą z brązu z datą 13.V.1981r. Przed kościołem znajduje się spiżowy pomnik Ojca Świętego, dar Watykanu i ks. kardynała Franciszka Macharskiego. Trzy dzwony (dar rodzinnego miasta Jana Pawła I Vittorio Veneto) w wolnostojącej dzwonnicy noszą imiona: św. Piotr, Jan Paweł I i Jan Paweł II.

Na wzgórzu za kościołem wybudowano ścieżkę na wzór Golgoty, ze stacjami drogi krzyżowej, umieszczono tablice z Dekalogiem i ośmioma Błogosławieństwami oraz Krzyż Misyjny – pamiątkę poświęcenia placu pod budowę świątyni.

Z kościoła dalsza droga wiedzie główną drogą w kierunku Rynku, która zmieniła nazwę na ul. Matki Bożej Fatimskiej. Mijając po drodze z lewej cmentarz a z prawej dawne koszary 12 Pułku Piechoty, przed samym Rynkiem dochodzimy do rozwidlenia na którym kierujemy się w lewo i po kilkudziesięciu metrach docieramy na Plac Bł. Jana Pawła II (dawna nazwa Rynek) z Bazyliką p.w. Ofiarowania Najświętszej Maryi Panny po naszej prawej stronie.

Wadowice (50,0 km) (358 mn.p.m.rz. Skawa) .Pierwsze wzmianki pochodzą z 1327r., ale prawa miejskie otrzymały w 1430r. Należały do Piastów Śląskich, początkowo do Księstwa Oświęcimskiego, później Zatorskiego, a w 1564 zostało wcielone do Korony. Po okresie stagnacji przełomu XVIII i XIX w. nastąpiło ożywienie, gdy władze austriackie wybudowały drogę łączącą Wiedeń z Lwowem i w Wadowicach utworzyły siedzibę cyrkułu – podstawowej jednostki administracji rządowej w Galicji. Dziś są siedzibą powiatu, miejscem rozświetlonym przez Papieża Polaka. Do zabytków Wadowic zaliczamy : Bazylikę Mniejszą Ofiarowania NMP z XVIII w. z prezbiterium z XV w., Dom przy Kościelnej 4 (obecnie Muzeum Miejskie) z przełomu XVIII i XIX w., Dom Rodzinny Ojca Świętego – Muzeum Papieża i Sanktuarium św. Józefa „Na Górcie” z 1899r

Bazylika Mn. p.w. Ofiarowania Najświętszej Maryi Panny w Wadowicach.

Pierwsza wzmianka o kościele pochodzi z 1325r. – początkowo jako filia parafii w Mucharzu a od 1335r. włączona do parafii Woźniki. Pierwszy drewniany kościół spłonął w 1440r. podczas wielkiego pożaru miasta. Na jego zgliszczach w połowie XV wieku wzniesiono murowaną świątynię – z tego okresu zachowało się tylko dwuprzęsłowe prezbiterium. Kolejny pożar miasta w 1726 r. zniszczył również kościół, a nowy w stylu późnobarokowym został wybudowany dopiero w latach 1792 – 1798. Od początku swojego istnienia kościół był p.w. Wszystkich Świętych i dopiero w 1836 r. papież Grzegorz XVI zmienił tytuł na Ofiarowania Najświętszej Marii Panny. W XIX wieku następuje dalsza rozbudowa kościoła. Po zniszczeniach I i II wojny światowej świątynia poddana jest renowacji i odbudowie. W roku 1992 papież Jan Paweł II nadał kościołowi Ofiarowania NMP tytuł Bazyliki Mniejszej.

W kaplicy Świętej Rodziny znajduje się barokowa chrzcielnica - miejsce w którym w 1920 r. został ochrzczony Karol Wojtyła. Natomiast neogotycki ołtarz kaplicy w lewej nawie bazyliki, pochodzący z 1903 r. posiada XIX- wieczny cudowny obraz Matki Bożej Nieustającej Pomocy, przed którym bardzo często modlił się zarówno młody Karol Wojtyła , jak i już papież JP II. W 1999 r. podczas trzeciej wizyty w rodzinnym mieście, dokonał koronacji obrazu a w jego rogu umieszczono złoty papieski różaniec